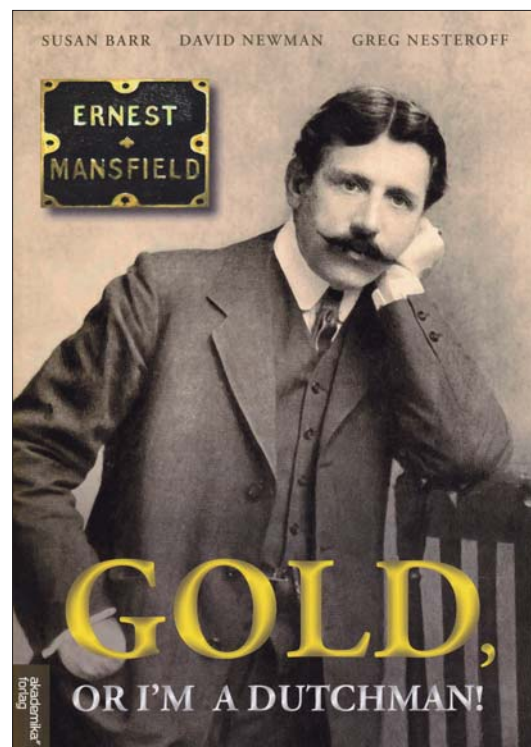

Bokanmeldelser

Av Thor Sørli

To bøker har i det siste blitt utgitt av Akademika forlag.

Den første er om eventyreren og gründeren Ernest Mansfield. Boken, som er på engelsk, forteller historien om denne meget fargerike person og hans gruver. Denne fargerike musikeren, prospektøren og forfatteren reiste verden rundt og anla gruver.

Første del av boka omtaler hans gruvevirksomhet på New Zealand, i Canada og i England, men den andre del omhandler hans virke på Svalbard. 85 sider omhandler hans virksomhet og hans mange hytter, reist på Svalbard, og det er kanskje denne delen som interesserer oss mest. Det er blitt utgitt mange bøker om Svalbard i de siste årene, og interessen for vårt lands arktiske del, har vel aldri vært større. Denne boka

fører seg her inn med masse informasjon og bilder om Mansfields virke på øygruppen.

Boka er så absolutt spennende lesning for de som leser engelsk og har interesse for arktisk gruvehistorikk.

Tittel: GOLD, or I'am a Dutchman.
Om Ernest Mansfield.

Utgiver: Akademika Forlag.
Forfattere: Susan Barr
David Newman
Greg Nesteroff

ISBN: 978-82-321-0020-0
Pris: 300 kr

Den andre boka har tittelen

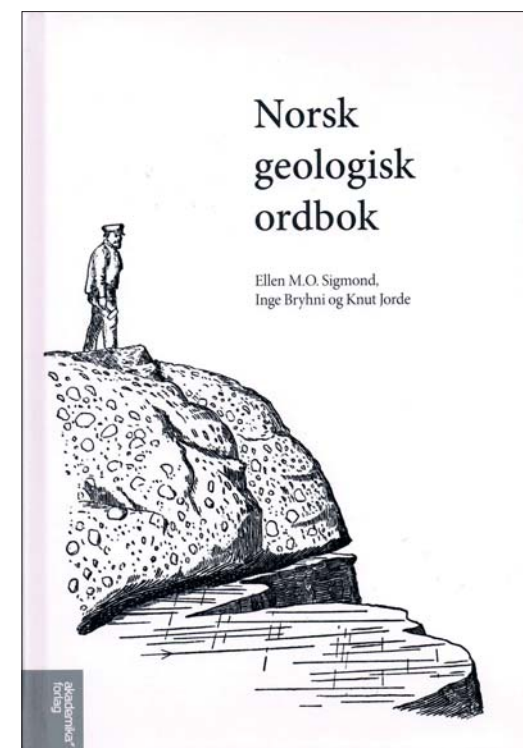
Norsk geologisk ordbok

Under en samtale med forlaget, fikk jeg beskjed om at hovedforfatteren, Ellen M. O. Sigmond, klart hadde uttrykt overfor forlaget, at bladet STEIN måtte få et eksemplar til gjennomsyn. STEIN var viktig!

Det er ikke så ofte vi hører slikt fra faggeologer, at amatørerne faktisk er viktige, så jeg sendte hovedforfatteren noen spørsmål jeg gjerne ville ha svar på. Hun svarte raskt!

Hvordan ble din egen interesse for geologi vekket?

Det skjedde på universitetet på Blindern. Jeg skulle velge tredje bifag og hovedfag og ble med en annen student bort til geologibygget. Der ble jeg med en gang begeistret for miljøet og faget. Hørte bl.a. et foredrag av Inge Bryhni, og syntes

geologi hørtes spennende ut. Inge er jo medforfatter av denne ordboken, så vi har kjent hverandre lenge. Ellers hadde jeg en fabelaktig lærer i geografi på gymnaset, lektor Ellefsen, så jeg har alltid likt faget.

Er du også "en samler" som liker å pynte opp med / samle stein?

Nei, jeg er ingen samler og har ikke en stein hjemme. Jeg er mere interessert i historien om hva bergartene forteller, enn stein og mineraler. Det å finne ut opprinnelse, aldersforhold, hvordan bergartene er dannet, hvordan landskapet så ut den gang, hva bergartene har gjennomgått; det er vanvittig spennende.

Hva er ditt forhold til amatørgeologene?

Jeg har holdt foredrag i amatørklubber flere ganger, og synes det er inspirerende. Mange er jo veldig flinke, og kan mye

om sider av geologien som jeg ikke har så god kjennskap til. Dere må prøve å få inn mange unge og få dem interessert i geologi, vi trenger mange geologer i dette stein- og oljelandet vårt!

Ordboka har vært ditt private prosjekt gjennom mange år. Så vidt meg bekjent er dette den første norske geologiske ordbok som noen gang er utgitt. Hva tror du grunnen kan være for at det tok så lang tid og at en slik dukker opp først i 2013?

Ja, det er den første, utgitte ordbok. Vi har jo leksikon på nettet, men dette er den første samlede trykte ordbok.

Jeg tror det har tatt tid for det trengs en del spesielle egenskaper: En må gjennom lang tid ha hatt interesse for ord, og ordenes betydning, og brenne for at vi skal bruke norsk i vår engelskdominerte geologiverden. Det har alle tre forfatterne hatt.

En må helst være flere som arbeider mot dette målet, det er godt å ha noen å diskutere med.

Videre må en være systematisk, utholdende og ha en ekte formidlingsglede.

Og sist, men ikke minst, når det gjelder språk, er det lurt å være litt eldre og ha litt bred geologisk erfaring. Å lage ordbok er ikke så greit å ta fatt på for helt unge, skulle jeg tro, da det er godt med lang kontakt med faget.

Hva/hvor er din personlige geologiske perle?

Jeg kan først fortelle om en geologisk opplevelse. Jeg skulle begynne kartlegging av Ryfylke- og Setesdalsheiene for NGU. Det fantes ikke noe litteratur om området i det hele tatt, bare en dagbok fra en geolog, som med fare for livet hadde krysset

Artikkel fortsetter side 35

disse øde traktene. Alt han så hele veien var granitt og gneis; et eneste hav av gneiser og granitter.

Norgeskartet til Høltedahl og Dons viste også det samme, så det tydet ikke på at kartleggingen ville bli særlig spennende. Vi hadde sjøfly som bragte inn telt og mat, og i det jeg hopper i land ser jeg, faktisk i det jeg er i luften (!), at her er jo en mørk bergart med fine fenokrystaller, en vulkansk bergart! Det viste seg å være en av bergartene i et stort ukjent felt med andesittiske bergarter på kartblad Botsvatn.

En lokalitet som jeg også synes er fantastisk er konglomeratet på Strengen. Det ligger mellom Rjukan og Kalhovd i Telemark. Her er en utrolig flott diskordans mellom gamle grunnfjells-bergarter og de yngre konglomeratene og sedimentene i Bandakgruppen.

*Ellen M. O. Sigmond ved Reinarskårbu
Foto: Solveig Sigmond Ræstad.*

Takk til Ellen for svarene. Tilbake til ordboka.

Boka bør i mine øyne bli et «must» for mange. Fag-geologer, studenter og amatører vil mellom disse permene, finne svar på mange av de ord og uttrykk de trenger å få avklart. Over 10 000 oppslagsord innen geologi og tilgrensende fagfelt danner hovedtyngden av boka, der mineraler, bergarter, smykkesteiner og fossiler, samt begreper innen gruver gruvedrift og steinbrudd blir forklart.

I tillegg omtaler boka også begreper innenfor oljeindustri, om grunnstoffenes egenskaper, begreper innen om klima- og miljø og også katastroferelaterte begreper, som jordskjelv, vulkanutbrudd, tsunamier og leirskred. Boka er ellers vakkert illustrert med tegninger og har også tatt med den engelske oversettelsen av ordene.

Dette er i alle fall ei bok som alle foreninger bør anskaffe, for diskusjoner om ords betydning dukker ofte opp i vårt miljø.

Tittel:	Norsk geologisk ordbok.
Utgiver:	Akademika Forlag.
Forfattere:	Ellen M. O. Sigmond Inge Bryhni Knut Jorde
ISBN:	978-82-321-0151-1
Pris:	320 kr